

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
НОВА ТА НОВІТНЯ ІСТОРІЯ КРАЇН АЗІЇ, АФРИКИ ТА ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ
підготовки бакалаврів

підготовки бакалавра
спеціальності 014 – середня освіта (історія
освітньо-професійної програми Середня освіта. Історія, правознавство

Луцьк 2021

Силабус навчальної дисципліни «Нова та новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки» підготовки бакалаврів, галузі знань – 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності – 014 Середня освіта (Історія), освітньо-професійна програма – Середня освіта. Історія правознавство

Розробник: Людмила Стрільчук, доктор історичних наук, професор.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри всесвітньої історії (протокол № 3 від 23. вересня 2021 р.)

Завідувач кафедри

І. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна / освітньо-наукова/ освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	галузь знань – 01 освіта / педагогіка спеціальність 014 – середня освіта (історія) освітньо-професійної програми – Середня освіта. Історія, правознавство освітній рівень - бакалавр	Нормативна
Кількість годин 120 год Кредитів 4		Рік навчання – четвертий
		Семестр – сьомий
		Лекційні – 30 год. Практичні (семінарські) – 28 год. Індивідуальні
		Самостійна робота – 54 год.
		Консультації 8 год
ІНДЗ		Форма контролю – екзамен
Мова навчання – українська		

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна / освітньо-наукова/ освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	галузь знань – 01 освіта / педагогіка спеціальність 014 – середня освіта (історія) освітньо-професійної програми – Середня освіта. Історія, правознавство освітній рівень - бакалавр	Нормативна
		Рік навчання – п'ятий
		Семестр – дев'ятий
Кількість годин 120 год Кредитів 4		Лекційні – 14 год.
		Практичні (семінарські) – 10 год. Індивідуальні
		Самостійна робота – 82 год.
		Консультації – 14 год
ІНДЗ		Форма контролю – екзамен
Мова навчання – українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові Стрільчук Людмила Василівна

Науковий ступінь доктор історичних наук

Вчене звання професор

Посада професор, завідувач кафедри

Контактна інформація телефон (моб.) + 38 (050) 7074524;

e-mail stencil@ua.fm , Strilchuk.Lyudmila@vnu.edu.ua

Розклад занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

Анотація курсу. Програма навчальної дисципліни укладена відповідно до освітньо-наукової програми – середня освіта, історія, правознавство підготовки бакалавра в галузі знань– 01 освіта / педагогіка за спеціальністю – 014 середня освіта (історія) охоплює основні історичні періоди та проблеми Афро-Азійського регіону та країн Латинської Америки у період XVII – поч. XXI ст.

Курс «Нова та новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки» є однією із фундаментальних дисциплін у системі підготовки у вищих навчальних закладах фахівців з історії. Його ґрунтовне вивчення, зокрема вивчення історичних процесів та явищ, аналіз формування, функціонування та розпаду колоніальної системи і становлення незалежних держав на Афро-Азійському просторі, потрібне не лише для якісної історичної освіти, але й для загальної орієнтації у світовій історії. Курс дозволяє чітко усвідомити взаємозв'язок політичного соціально-економічного стану суспільства, суспільно-політичної структури та історичних традицій, ідеології, культури й інших чинників.

Пререквізити (попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни). Для ефективного засвоєння дисципліни «Нова та новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки» студент повинен попередньо або паралельно вивчити дисципліни «Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки» та «Сучасна історія країн Західної Європи та Північної Америки».

Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою вивчення курсу слід уважати ґрунтовне засвоєння студентами закономірностей зародження, розвитку і змін типів і форм державно-правових систем та соціально-економічного розвитку країн Азії, Африки та Латинської Америки у нову та новітню добу.

Результат навчання (компетентності).

ІК: здатність до продуктивної професійної діяльності відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, вимог педагогічної етики та викликів закладів освіти;

ЗК 1: здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку;

ЗК 2: здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня;

ЗК 4: здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій;;

ЗК 5: здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей для досягнення спільної мети;

- ЗК 7: здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел;
- ФК 1: здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- ФК 2: здатність опрацьовувати джерела іноземною мовою (мовою оригіналу);
- ФК 3: здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності;
- ФК 4: здатність враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів, використовувати здоров'язберезувальні технології в закладах загальної середньої освіти;
- ФК 6: здатність встановлювати взаємозв'язок між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності;
- ФК 7: здатність орієнтуватися в історіографічних інтерпретаціях різних періодів та в різних контекстах;
- ФК 8: здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи;
- ФК 9: здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; використовувати релевантні методи опрацювання історичних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін;
- ФК 10: здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати оцінювати політичні, економічні, культурні соціальні події та явища;
- ФК 11: здатність працювати з історичними, правничими текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв, презентувати і обговорювати результати наукових досліджень;
- ФК 12: здатність розуміти й оцінювати правові явища та процеси, аналізувати різноманітні життєві ситуації відповідно до дій правових норм; спонукати учнів ставити запитання та шукати відповіді щодо ролі держави й права в житті людини і суспільства;
- ФК 16: здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.

Структура навчальної дисципліни

єн/н	Назва теми	Аудиторні та позааудиторні заняття (денна форма)			
		Лекції	Практичні заняття	Консультації	Індив робота
Змістовий модуль І Країни Азії, Африки та Латинської Америки у період нового часу.					
1.	Японія в період сегунату Токугава.	2/ 2*		2	1/4*
2.	«Революція Мейдзі» і проблема модернізації Японії в кін. ХІХ - на поч. ХХ ст.		2	1*	1/4*

3.	Капіталістичний розвиток Японії в останній третині XIX ст. на початку XX ст..	2		1*	1/4*
4	Криза та розпад імперії Великих Моголів. Перетворення Індії у британську колонію.	2		2/1*	1/4*
5.	Нардне повстання в Індії 1857-1859 рр.		2/2*		14*
6	Занепад Османської імперії.	2 / 2*			1/4*
7.	Боротьба європейських держав за Туреччину. Танзимат.		2	1*	1/4*
8.	Перетворення Османської імперії у напівколонію.	2		1*	2/2*
9.	Османська імперія на початку XX століття.		2		2/4*
10.	Китай під владою цінської монархії.	2 / 2*			4/4*
11.	Соціальна утопія в Китаї в середині XIX ст. Тайпіни.		2 / 2*		2/4*
12..	Китай напередодні та у роки Сінхайської революції 1911 - 1913 рр.		4		2/4*
13.	Країни Латинської Америки у XIX - на поч. XX ст.	2	2		4/2*
14.	Завершення імперіалістичного поділу Південної і Тропічної Африки.	2 / 2*		1*	2/2*

Змістовий модуль II
Афро-Азійський регіон та Латинська Америка XX – поч. XXI ст.

16.	Японія після Першої світової війни, в період світової економічної кризи 1919 -1933 рр. і війни на Далекому Сході.	2		1*	2/2*
17.	Латинська Америка у міжвоєнний період та у роки Другої світової війни: основні тенденції розвитку.	2 / 2*			2/2*
18.	Країни Африки у міжвоєнний період.	2		1*	2/2*
19.	Туреччина у період між двома світовими війнами.		2 / 2*	1*	2/2*
20.	Індія в період між двома світовими війнами		2	2	4/2*
21.	Китай у другій половині XX ст.: особливості політичного і економічного		2/2*	2	2/2*

	розвитку.				
22.	Криза колоніалізму і вихід країн що визволилися на міжнародну арену.	2 / 2*			4/2*
23.	Японія у другій половині ХХ століття.	2 / 2*		1*	2/2*
24.	Корея у другій половині ХХ століття.	2		1*	2/2*
25.	Єгипет у другій половині ХХ століття.	2		1*	2/4*
26.	Арабо-ізраїдське протистояння у другій половині ХХ століття.		2/2*		2/2*
27.	Країни Латинської Америки в 60-80-ті рр. ХХ століття.		2	1*	2/4*
28.	Південна Азія, як політико-географічний регіон: особливості політичного і соціально-економічного розвитку у II пол. ХХ століття.		2	1*	4/4*
	Всього:	30/14*	28/ 10*	8/14*	54/ 82*
Види підсумкових робіт:			кількість		Бал
<i>Модульна контрольна робота</i>			2		20/ 40
<i>Модульне оцінювання</i>			2		20/40
<i>ІНДЗ</i>			1		20
<i>Екзамен</i>					60
ВСЬОГО					100

**- позначено заняття для заочної форми навчання*

Завдання для самостійного опрацювання

Видами самостійної роботи студентів є підготовка до лекційних та семінарських занять, підготовка до проміжного контролю та виконання індивідуальних завдань (включає опрацювання першоджерел, підготовки обраного виду роботи).

Індивідуальні науково-дослідні завдання

Видами ІНДЗ у межах курсу «Нова та новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки» є: виступи на наукових конференціях; участь у інтернет-конференціях; участь у Всеукраїнських та регіональних олімпіадах; реферат з теми (розділу) або вузької проблематики; розробка тестових завдань з тематики курсу; підготовка комп'ютерних презентацій з окремих тем; написання есе, виконання творчих завдань.

VI. Політика оцінювання

Складанню модульного контролю передують відпрацювання «н» та оцінок «2» і «1». Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (як-от лікарняний). Студенти подають для оцінювання лише результати власної роботи. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту лише за

умови дотримання коректного показника запозичень (не більше 20 %). Списування під час контрольних робіт та іспитів / заліків заборонені (у т. ч. через використання мобільних пристроїв). Технічні засоби можуть бути застосовані лише за необхідності цитування джерел. Відвідування занять є обов'язковим компонентом, який враховується при проведенні підсумкового оцінювання. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, участь у наукових конференціях) навчання може відбуватися у on-line за погодження з керівником курсу.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль з дисципліни відбувається у вигляді усного екзамену на якому студент може отримати до 60 балів залежно від повноти та обґрунтованості відповідей. У ході складання іспиту студент має дати відповідь на три запитання.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності		Оцінка
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	67-74	Задовільно
E	60-66	Достатньо
FX/ F	1-59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Eidelberg Phil ANC, New Labour and the post-Keynesian neoliberal world : a comparison / Phil Eidelberg // Восток. – 2006. – № 5. – С. 89–100.
2. Jaka M. Mwambi Examining Household Food Security in Tanzania (Африка ; Танзанія ; продовольственная проблема ; голод) / Jaka M. Mwambi, Mkumbukwa Madundo A., L. L. Fituni // Восток. – 2013. – № 5. – С. 92–99. – Текст на англ. языке
3. Абрамова И. О. Развивающиеся страны в мировой экономике XXI века : новые демографические детерминанты / И. О. Абрамова // Азия и Африка сегодня. – 2011. – № 6. – С. 23–29.
4. Абреу Рамиро Х. Куба : канун революции / Рамиро Х. Абреу; Под ред. О. Т. Дарусенкова. – М., 1987. – 301 с.
5. Абреу Х. В. Это называлось НБ. (В 1948–1958 гг. тайная полиция в Венесуэле) / Х. В. Абреу; Пер с исп. – М. : Прогресс, 1968. – 223 с.
6. Авдеев Г. Шиитское духовенство и ирано-американские противоречия / Г. Авдеев // Азия и Африка сегодня. – 2007. – № 1. – С. 28–30.
7. Африка : поиск идентичности / Российская академия наук, Институт Африки. – М. : Издательство Института Африки РАН, 2001. – 66 с.
8. Африка : проблемы становления гражданского общества : [монография] / Учреждение Российской акад. наук, Ин-т Африки РАН. – М. : Издательство Института Африки РАН, 2009. – 262 с.
9. Африка в современных международных отношениях / М. Л. Вишневский, С. Греш, Т. Л. Дейч [и др.] ; отв. ред. : Е. Н. Корендясов. – М. : Издательство Института Африки РАН, 2011. – 244 с.
10. Африка на пути к независимости (1930–1960 гг.) : материалы науч. конф. «Вторые Потехинские Чтения» / Учреждение Российской академии наук, Институт Африки РАН. – М. : Издательство Института Африки РАН, 2009. – 192 с.

11. Африка южнее Сахары в XXI веке : возможности и риски развития (окончание) (начало № 7) // Мировая экономика и международные отношения. – 2013. – № 8. – С. 95–109.
12. Ахмедов В. Ближний и Средний Восток в канун перемен : политика, государство, армия / В. Ахмедов // Азия и Африка сегодня. – 2007. – № 7. – С. 53–60.
13. Ахмедов В. М. Армия и этнорелигиозные конфликты на Ближнем Востоке / В. М. Ахмедов // Азия и Африка сегодня. – 2009. – № 9. – С. 23–28.
14. Ахмедов В. М. Военные и политический ислам на Ближнем Востоке : рамки взаимоотношений и пределы сотрудничества / В. М. Ахмедов // Восток. – 2010. – № 3. – С. 80–87.
15. Бутба К. В. Черты колониализма в политике США в Ираке. Современная политика США в Ираке в конце XX – начале XXI в. / К. В. Бутба // Восток. – 2012. – № 1. – С. 109–114.
16. Бутенко Р. К. Країни Латинської Америки після Другої світової війни / Р. К. Бутенко, О. І. Овчаренко, Л. Д. Статі // Бутенко Р. К. Всесвітня історія XX ст. – Черкаси, 1998. – С. 211–218.
17. Бутенко Р. К. Японія в 40–90-х рр. // Бутенко, Р. К. Всесвітня історія XX ст. / Р. К. Бутенко, О. І. Овчаренко, Л. Д. Статі. – Черкаси, 1998. – С. 149–152.
18. Бутовская М. Хадза Танзании : традиция и / М. Бутовская, М. Драмбян // Азия и Африка сегодня. – 2007. – № 7. – С. 105–110.
19. Бушуев В. Г. Латинская Америка – США : революция и контрреволюция / В. Г. Бушуев. – М. : Международные отношения, 1987. – 276 с.
20. Бюттнер Т. История Африки с древнейших времён / Т. Бюттнер. – М. : Наука, 1981. – 253 с.
21. В Ливии (ливийский конфликт; отношения между племенами; иностранное вмешательство) // Международная жизнь. – 2011. – № 11. – С. 18–31.
22. Вайнс А. Новая лейбористская политика в Африке : согласованность или беспорядок? (новое партнерство для развития Африки (НЕПАД)) / А. Вайнс, Т. Каргилл // Азия и Африка сегодня. – 2006. – № 6. – С. 53–56.
23. Ваккури Юха. Цивилизации долины Нигера : легенды и золото / Юха Ваккури. – М., 1988. – 166 с.
24. Валиахметова Г. Н. Нефтяные аспекты войны в Ираке 1941 г. / Г. Н. Валиахметова // Восток. – 2009. – № 3. – С. 70–79.
25. Ванина Е. Секуляризм и межконфессиональные отношения / Е. Ванина // Азия и Африка сегодня. – 2006. – № 9. – С. 73.
26. Всемирная история : Национально-освободительные войны XIX века : научно-популярная литература / авт. : А. Н. Бадак, И. Е. Войнич, Н. М. : Волчек, и др., редкол. : И. А. – М. : АСТ; Харвест, 2001. – 560 с.
27. Габуев А. Новая политика Пекина в Африке / А. Габуев // Азия и Африка сегодня. – 2007. – № 6. – С. 3–6.
28. Гавриков Ю. П. История изумрудной страны (история Колумбии) / Ю. П. Гавриков. – М. : Наука, 1985. – 125 с.
29. Гавриков Ю. П. Перу от инков до наших дней / Ю. П. Гавриков. – М. : Наука, 1977. – 135 с.
30. Гавристова Т. М. Африканский модернизм (проблемы аутентичности, идентичности, эксклюзивности) / Т. М. Гавристова // Восток. – 2012. – № 5. – С. 74–84.
31. Галеанов Э. Вскрытые вены Латинской Америки / Э. Галеанов. – М. : Прогресс, 1986. – 398 с.
32. Гушер А. И. Кавказское прозрение (политика Турции ; внешняя политика ; отношения с США и НАТО ; обострение курдской проблемы ; турецкогрузинские отношениях ; турецко-армянские отношения) / А. И. Гушер // Азия и Африка сегодня. – 2009. – № 2. – С. 18–24.

33. Гушер А. Иран и Россия : что мешает их дальнейшему сближению? / А. Гушер // Азия и Африка сегодня. – 2007. – № 5. – С. 62–67.
34. Дабагян Э. С. Венесуэла : кризис власти и феномен Уго Чавеса (генезис, эволюция, перспектива) / Э. С. Дабагян. – М., 2000. – 120 с.
35. Дабагян Э. С. Национал-реформизм в современной Венесуэле. Партия «Демократическое действие» : идеология и политика / Э.С.Дабагян. – М.: Наука,1972. – 273 с.
36. Давидсон А. От зулусов до казахов. Давние контакты России и Южной Африки / А. Давидсон, И. Филатова // Восток. – 2008. – № 1. – С. 121–129.
37. Давыдов А. США – КНР : партнерство или соперничество? (политика Китая ; внешняя политика; партнерство с США ; противодействие с США ; тайванский вопрос) / А. Давыдов // Азия и Африка сегодня. – 2008. – № 6. – С. 2–9.
38. Давыдов В. М. Латиноамериканская периферия мирового капитализма / В. М. Давыдов. – М., 1991. – 448 с.
39. Ефимов Г. В. Историко-библиографический обзор источников и литературы по новой истории Китая : В. 2-х ч. / Г. В. Ефимов – Ч 2. Русская и советская литература по новой истории Китая. – Л. : ЛГУ, 1968. – 91 с.
40. Ефимов, Г. В. Очерки по новой и новейшей истории Китая / Г. В. Ефимов. – М., 1951. – 584 с.
41. Жебин А.З. КНДР : традиции и современность / А. З. Жебин // Восток. – 2003. – № 2. – С. 85–96.
42. Жигалина О. Курдский вопрос в ИРИ : решение в диалоге сторон (курдская проблема Ирана) / О. Жигалина // Азия и Африка сегодня. – 2006. – № 10. – С. 27–31.
43. Жигулева В. В. Финансовая политика Китая после вступления в ВТО / В. В. Жигулева // Азия и Африка сегодня. – 2013. – № 6. – С. 18–24.
44. Жуков С.В. Развивающиеся страны : асимметрии глобализации / С. В. Жуков, А. Я. Эльянов // Восток. – 2007. – № 1. – С. 101–120.
45. Зинькина Ю. В. Социально-демографическое развитие стран Восточной Африки (Кения, Танзания, Уганда) / Ю. В. Зинькина // Восток. – 2012. – № 6. – С. 120–130.
46. Зорина А. М. Из героического прошлого кубинского народа / А. М. Зорина. – М., 1961. – 304 с.
47. Зорина А. М. Рабочее движение на Кубе, 1850–1925 : От первых выступлений пролетариата до образования КП / А. М. Зорина. – М., 1975.
48. Зорина И. Н. Революция или реформа в Латинской Америке : Критика реформизма чилийской христианской демократии / А. М. Зорина. – М. : Наука, 1971. – 263 с.
49. Зубок Л. И. Экспансионистская политика США в начале XX века / Л. И. Зубок. – М., 1969. – 468 с.
50. Историография стран Востока : Проблемы нового времени : сб. ст. – М. : Наука, 1978. – 255 с.
51. История Афганистана / отв. ред. Ю. В. Ганковский. – М., 1982. – 368 с.
52. История Африки : сб. ст. – М., 1971. – 280 с.
53. История Африки в XIX и XX столетиях : сб. ст. / отв. ред. Ю. В. Луконин [и др.]. – М. : Наука, 1972. – 312 с.
54. История вооружённых сил Афганистана, 1747–1977 / отв. ред. Ю. В. Ганковский. – М., 1985. – 206 с.
55. История Востока : В 6 т. / гл. редкол. : Р. Б. Рыбаков и др. – М. : Вост. лит., 1999. – Т. 3 : Восток на рубеже средневековья и Нового времени. XVI–XVIII вв. – 696 с.
56. История Востока : В 6 т. / гл. редкол. : Р. Б. Рыбаков и др. – М. : Вост. лит., 2004. – Т. 4 : Восток в новое время (конец XVIII – начало XX века) : Кн. 1. – 608 с.
57. История Востока : В 6 т. / гл. редкол. : Р. Б. Рыбаков и др. – М. : Вост. лит., 2005. – Т. 4 : Восток в новое время (конец XVIII – начало XX века) : Кн. 2. – 574 с.

58. История стран Азии и Африки в новое время : В 2-х ч. – Ч. 1. / под ред. Р. М. Ацамба. – М., 1989. – 381 с.
59. История Тропической и Южной Африки, 1918–1988 / отв. ред. : А. Б. Давидсон, А. С. Балезин [и др.]. – М., 1989. – 410 с.
60. История Японии. 1945–1975 / отв. ред. В. А. Попов. – М. : Наука, 1978. – 541 с.
61. Исэров А. А. США и борьба Латинской Америки за независимость, 1815– 1830 : [монография] / А. А. Исэров. – М. : Издательство Университета Дмитрия Пожарского, 2011. – 466 с.
62. Іваницька О. П. Країни Латинської Америки (1918–1939) [Мексика, Бразилія, Куба] / О. П. Іваницька // Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918–1945). – К., 2001. – С. 259–294.
63. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії / П. М. Ігнат'єв. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006. – 424 с.
64. Інформаційне законодавство країн Європи і Азії. – М., 2005. – 378 с.
65. Козицький А. М. Новітня історія Азії та Африки : навч. посіб. для студ. іст. спец. вищ. навч. закл. / А. М. Козицький. – Л. : Афіша, 2005. – 430 с.
66. Козицький А. М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918–1999 рр.). Курс лекцій / А. М. Козицький. – Львів : Афіша, 2009. – 248 с.
67. Латинская Америка в 80-х гг. Страны южного конуса : Современное положение и перспективы развития. – М., 1989. – 176 с.
68. Латинская Америка в борьбе за свою подлинную независимость : Материалы встречи, Гавана 4–7 сентября 1981 г. – М. : Прогресс, 1985. – 139 с.
69. Латинская Америка в международных отношениях XX век : В 2 т. – Т. 2 / А. Н. Глинкин, А. А. Матлина и др. – М. : Наука, 1988. – 348 с.
70. Латинская Америка в международных отношениях XX век : В 2 т. – Т. 1 / А. Н. Глинкин, Б. Ф. Мартынов, А. И. Сизоненко и др. – М. : Наука, 1988. – 285 с.
71. Латинская Америка в прошлом и настоящем. Сб. ст. по экономике, истории и культуре стран Латинской Америке. – М. : Соцэкгиз, 1960. – 464 с.
72. Мохова И. Большой Ближний Восток и Средний Восток / И. Мохова, А. Ткаченко, Н. Петров // Азия и Африка сегодня. – 2007. – № 12. – С. 11–23.
73. Мохова И. Иммиграция из Магриба во Францию. Причины и следствия / И. Мохова // Азия и Африка сегодня. – 2007. – № 12. – С. 36–41.
74. Мохова И. Политическая культура стран Востока : богатство в многообразии / И. Мохова // Азия и Африка сегодня. – 2007. – № 7. – С. 115–117.
75. Мохова Н. Расширенный Ближний Восток : реформы, развитие, безопасность / Н. Мохова // Азия и Африка сегодня. – 2006. – № 9. – С. 59–60.
76. Мурашёва Г. Ф. Политика Вьетнама в отношении Китая в начале ХХІ в. (идеологический аспект) / Г. Ф. Мурашёва // Восток. – 2007. – № 4. – С. 100–112.
77. Надрига Х. Сучасна взаємодія США та КНР у сфері розвитку екологічно чистої енергетики / Х. Надрига // Актуальні проблеми міжнародних відносин : [зб. наук. пр.]. Вип. 98 Ч. 1 / Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. – К. : Видавництво КНУ ім. Т. Шевченка, 2011. – С. 95–97.
78. Народы Америки / Под ред. А. В. Ефимова, С. А. Токарева. – М., 1959. – 648 с.
79. Наумкин В.В. Исламский радикализм в зеркале новых концепций и подходов / В. В. Наумкин // Восток. – 2006 – № 1. – С. 5–25.
80. Нации Латинской Америки : Формирование. Развитие. Сб. ст. / Под ред. А. Д. Ефимова. – М., 1964. – 444 с.
81. Национализм в Латинской Америке. Политические и идеологические течения. – М. : Наука, 1976. – 368 с.
82. Очерки истории Аргентины / под ред. В. И. Ермолаева. – М. : Соцэкгиз, 1961. – 573 с.
83. Очерки истории Бразилии. – М. : Соцэкгиз, 1962. – 569 с.
84. Очерки истории Кубы / под ред. Н. М. Лаврова. – М. : Наука, 1978. – 603 с.

85. Очерки истории Чили. – М., 1967. – 530 с.
86. Очерки новой и новейшей истории Мексики. 1810–1945 / под ред. М. С. Альперовича и Н. М. Лаврова. – М. : Соцэкгиз, 1960. – 511 с.
87. Очерки экономической и социальной истории Индии : сборник / Акад. наук СССР; Ин-т востоковедения. – М. : Наука, 1973. – 199 с.
88. Павлов В. В. Политика транснациональных банков в Африке (Проблемы и тенденции 80 – 90-х годов) : [монография] / В. В. Павлов ; отв. ред. Л. Л. Фитуни. – М. : XXI век-Согласие, 2000. – 146 с.
89. Рубель В. А. Нова історія Азії та Африки : Постсередньовічний Схід (XVIII – друга половина XIX ст.) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Рубель ; голов. ред. С. В. Головкин. – К. : Либідь, 2007. – 559 с.
90. Стрільчук Л.В. Близький Схід у системі сучасних геополітичних координат/ Л.В. Стрільчук // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія Історичні науки. - № 7 (380) – Луцьк, 2019. – С. 97 – 103.
91. Стрільчук Л.В. Іранський чинник у сучасній міжнародній політиці / Л.В. Стрільчук // Політологічні читання імені професора Богдана Яроша : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. І. Бортнікова, О. Б. Ярош, Я. Б. Яроша. – Луцьк : Вежа-Друк, 2020. – Вип. 9. – С. 138 – 141.
92. Стрільчук Л.В., Глух С.С. Японо-американські відносини 20-х років XX століття: фактори впливу, суперечки та реалії / Л.В. Стрільчук С.С. Глух // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія Історичні науки. - № 5 (389) – Луцьк, 2019. – С. 134 – 140.
93. Стрільчук Л.В., Оксамитний Ю.А. Суецька криза 1956 р. у світлі перебігу арабо-ізраїльського протистояння: витоки, еволюція, наслідки конфлікту/ Л.В. Стрільчук, Ю.А.Оксамитний // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Історичні науки. - № 11.. – Луцьк, 2008. – С. 156 – 162..
94. Стрільчук Л.В. Афганська проблема в системі сучасних міжнародних відносин 90-х рр. XX – початок XXI ст. / Л.В. Стрільчук // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету: Збірник наукових праць – Рівне, РДТУ, 2006 - № 8. – С. 156 - 162.
95. Строганов А. И. Латинская Америка в XX веке : учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению подготовки и спец. «История» / А. И. Строганов. – М. : Дрофа, 2002. – 358 с.
96. Строганов А. И. Новейшая история стран Латинской Америки / А. И. Строганов. – М. : Высшая школа, 1995. – 415 с.
97. Тонов А. Иран, его арабские соседи и их отношение к ядерным амбициям ИРИ / А. Тонов // Азия и Африка сегодня. – 2007. – № 1. – С. 31–34.
98. Турилова С.Л. Из истории русско-японских отношений. 1811–1813 / С. Л. Турилова // Восток. – 2003. – № 2. – С. 28–38.
99. Тюрин В. А. Малайя 1941–1945 гг. : переломные годы / В. А. Тюрин // Восток. – 2007. – № 4. – С. 57–73.
100. Уляхин В. Н. Мировой продовольственный кризис и страны Востока / В. Н. Уляхин // Восток. – 2010. – № 1. – С. 103–117.
101. Ульченко Н. Ю. Проблема региональной неравномерности развития в процессе интеграции Турции и ЕС / Н. Ю. Ульченко, А. М. Кузнецова // Восток. – 2011. – № 3. – С. 115–127.
102. Фурсов К.А. Трансформация английской Ост-Индской компании : от купца к державе-купцу / К. А. Фурсов // Восток. – 2007. – № 1. – С. 56–71.
103. Хазанов А. Израиль – «Хезболла» : невыученные уроки / А. Хазанов // Азия и Африка сегодня. – 2006. – № 10. – С. 42–44.
104. Хазанов А. Исламский Джихад / А. Хазанов // Азия и Африка сегодня. – 2007. – № 5. – С. 59–60.

105. Халтурина Д.А. Демографическое давление и политические потрясения в современной Тропической Африке / Д. А. Халтурина, А. В. Коротаев // Восток. – 2006. – № 2. – С. 52–70.
106. Эпштейн А. Шестидневная война и современная политическая динамика на Ближнем Востоке / А. Эпштейн, М. Урицкий // Восток. – 2003. – № 2. – С. 72–84.
107. Юго-Западная Азия в мировой истории / под ред. Д. В. Деопик. – М. : Наука, 1977. – 351 с.
108. Юдин И. В. Русско-японская война 1904–1905 гг. и информационные баталии / И. В. Юдин, М. А. Королев // Азия и Африка сегодня. – 2009. – № 9. – С. 60–63.
109. Юрківський В. М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни : підруч. для студ. географічних спец. вищ. закл. освіти / В. М. Юрківський. – К. : Либідь, 2001. – 416 с.
110. Янчук И. И. Политика США в Латинской Америке (1918–1928) / И. И. Янчук. – М., 1982. – 344 с.
111. Япония : экономика, политика и история : сб. ст. / отв. ред. : Я. А. Певзнер, Д. В. Петров. – М., 1989. – С. 123–129.
112. Ярошенко Є. Міжнародно-політичні наслідки поділу Судану в контексті вирішення етнічних конфліктів / Є. Ярошенко // Актуальні проблеми міжнародних відносин : [зб. наук. пр.]. Вип. 98 Ч. 1. – К. : Вид.КНУ ім. Т. Шевченка, 2011. – С. 89–91.
113. Ястремська І. Вплив явища нелегальної торгівлі ядерними матеріалами на регіональну стабільність / І. Ястремська. // Актуальні проблеми міжнародних відносин : [зб. наук. пр.]. Вип. 98 Ч. 1. – К. : Видавництво КНУ ім. Т. Шевченка, 2011. – С. 6–8.
114. Ястремська І. Палестинсько-ізраїльське протистояння в рамках близькосхідної системи безпеки на сучасному етапі / І. Ястремська. // Актуальні проблеми міжнародних відносин : [зб. наук. пр.]. Вип. 89 Ч. 1. – К. : Видавництво КНУ ім. Т. Шевченка, 2010. – С. 15–22.

**Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті,
відео-лекції, інші методичне забезпечення**

1. Ближний Восток. Информационный центр.
<http://www.middleeast.org.ua/history/modern.htm>
2. . Институт Ближнего Востока <http://www.iimes.ru/>
3. Институт востоковедения Российской академии наук
<http://www.ivran.ru/publications/sci-works/>
4. Інститут східознавства ім. А. Ю. Кримського
<http://orientalstudies.org.ua/index.php?litera&sendBigAsk&bibAnnOrAllText=0>
5. Санкт-Петербургский центр изучения современного Ближнего Востока
<http://www.meast.ru/>

VIII. Тематика практичних занять:

№ теми	Тема та план заняття	Години
	Змістовий модуль № 1.	
2	«Револуція Мейдзі» і проблема модернізації Японії наприкінці XIX - на поч. XX ст. План. 1. Передумови та причини революції 2. Скінення сьогунату. Питання характеру «Мейози ісін»	2

	3. Буржуазні перетворення в 70-90-х роках XIX спб. 4. Традиції і новації в політиці і культурі Японії «епохи Мейдзи». 5. Історичне значення і місце «революції Мейдзи». Історіографія проблеми.	
5	Народне повстання в Індії 1857-1859 рр. План. 1. Колоніальна експлуатація Індії і її підсумки на середину XIX ст. 2. Причини і початок повстання та його основні центри. 3. Роль різних класів і соціальних груп у повстанні. 4. Народне повстання чи військовий заколот? (характер подій 1857 - 1859 рр.): історіографічні дискусії.	2
7	Боротьба європейських держав за Туреччину. Танзимат. План. 1. Національно-визвольні рухи проти османського панування. Втручання європейських держав у внутрішні справи Османської імперії. 2. Танзимат: порівняльна характеристика реформ першого та другого періодів. 3. Османська імперія та Східна війна. 4. Османська імперія на шляху перетворення в напівколонію: причини, методи та особливості.	2
9	Османська імперія на початку XX століття. План. 1. Політична та соціально-економічна ситуація в Османській імперії на початку XX століття. 2. Передумови, причини та особливості младотурецької революції 1908 – 1909 рр.. 3. Османська імперія напередодні та у роки Першої світової війни. 4. Османська імперія у сучасній історіографії.	2
11	Соціальна утопія в Китаї в середині XIX століття. Тайпіни. План. 1. Китай на середину XIX ст. передумови і початок руху тайпінів. 2. Соціальна утопія тайпінів: вчення Хун Сюцюаня і його сподвижників. 3. Тайпіни в боротьбі за владу в 1853 – 1856 рр. 4. Криза «тайпінської держави» і причини поразки тайпінів.	2
12	Китай напередодні та у роки Сінхайської революції 1911-1913 рр.. План. 1. Революційна діяльність «Об'єднаного союзу» та «Три народних принципи» Сунь Ятсена. 2. Початок революції і проголошення республіки. Обрання Сунь Ятсена тимчасовим президентом. 3. Зречення маньчжурської династії та перехід влади до Юнь Шикая. 4. Створення партії гоміндан. «Друга революція». 5. Підсумки та історичне значення революції 1911-1913 рр.. 6. Методика вивчення азійської історії у школі.	4
13	Піднесення національно-визвольного руху в країнах Латинської Америки наприкінці XVIII- на початку XIX ст. План. 1. Передумови та причини піднесення національно-визвольного руху в країнах Латинської Америки. 2. Революція 1791 - 1804рр. на Гаїті.	2

	3. Перший період війни іспанських колоній за незалежність (1810 - 1815 рр.): причини та результати. 4. Соціально-економічне положення в країнах Латинської Америки наприкінці XVIII - на початку XIX ст.	
	Змістовий модуль № 2.	
19	Туреччина у період між двома світовими війнами. План. 1. Наслідки Сервського мирного договору для Туреччини та піднесення антиколоніальної боротьби. 2. Перелом кемалійської революції. Лозанська конференція. 3. Реформаторська політика кемалістів: а) реформування державного ладу і законодавства; б) реформи в галузі культури та побуту; в) економічна політика. 4. Особливості політичного та економічного розвитку Туреччини напередодні і в роки Другої світової війни.	2
20	Індія у період між двома світовими війнами. План. 1. Закон про управління Індією від 1919 року та його наслідки. 2. Зародження радикального і комуністичного руху в Індії. 3. Діяльність ШК в період між двома світовими війнами: перебудова структури та протиборство течій. 4. Конференція «круглого столу» у світлі його рішень. 5. Закон про управління Індією від 1935 року і вибори на його основі.	2
21	Китай у другій половині XX століття: особливості політичного та соціально-економічного розвитку . План. 1. Китай у 1945-1957 роках.: від громадянської війни до утворення КНР і першої п'ятирічки. 2. КНР в 1958-1976 роках.: а) «Великий стрибок» і його наслідки; б) «Культурна революція» 1966-1976 років; в) Американо-китайське зближення та його результати. 3. КНР в роки реформ: а) Китай після смерті Мао Цзедуна: економічна реформа і політичний розвиток; б) Зовнішня політика КНР та нормалізація відносин з СРСР; в) Китай у другій половині 90-х років.	4
26	Арабо-ізраїльське протистояння у другій половині XX століття. План. 1. Утворення держави Ізраїль та арабо-ізраїльська війна 1948 – 1949 років. 2. Троїста агресія проти Єгипту та її міжнародні і регіональні наслідки. 3. «Шестиденна війна» 1967 року: чинники, цілі, хід, результати. 5. Війна «Судного дня» 1973 року: причини та наслідки. 6. Кемп-Девідський переговорний процес та його наслідки. Арабо-ізраїльське протистояння у сучасній історіографії.	2
27	Арабо-ізраїльське протистояння у другій половині XX століття. План. 1. Утворення держави Ізраїль та арабо-ізраїльська війна 1948 – 1949 років. 2. Троїста агресія проти Єгипту та її міжнародні і регіональні наслідки. 3. «Шестиденна війна» 1967 року: чинники, цілі, хід, результати.	2

	5. Війна «Судного дня» 1973 року: причини та наслідки. 6. Кемп-Девідський переговорний процес та його наслідки.	
28	Південна Азія, як політико-географічний регіон: особливості політичного та соціально-економічного розвитку у другій половині XX століття. План. 1. Здобуття незалежності Шрі-Ланкою та формування двопартійної системи. 2. Конституції Шрі-Ланки і утвердження президентської форми правління. 3. Мальдіви у другій половині XX століття: політичний та економічний розвиток. 4. Непал в періоди існування необмеженої монархії та конституційної монархії. 5. Бутан, як політико-географічний регіон.	2

ІХ. Екзаменаційні питання.

1. Японія в період сегунату Токугава: особливості політичної державної надбудови та економічний розвиток.
2. Буржуазні перетворення в 70-90-х роках XIX ст.
3. Традиції і новачі в політиці і культурі Японії «епохи Мейдзи».
4. Колоніальна експлуатація Індії і її підсумки на середину XIX ст.
5. Причини і початок повстання сипаїв 1857 – 1859 рр. та його основні центри.
6. Османська імперія у XVII – XVIII ст. : криза вісьмочолої і політичної системи.
7. Період Танзимату у Османській імперії: порівняльна характеристика реформ першого та другого періодів.
8. Османська імперія та Східна війна.
9. Османська імперія на шляху перетворення в напівколонію: причини, методи та особливості
10. Китай під владою династії Цін.
11. Китай на середину XIX ст. передумови і початок руху тайпінів.
12. Соціальна утопія тайпінів: вчення Хун Сюцюаня і його сподвижників.
13. Тайпіни в боротьбі за владу в 1853 – 1856 рр.
14. Опіумні війни у Китаї: причини, характер, наслідки.
15. Держава Великих Моголів у XVII – XVIII ст.
16. Японія на початку XX століття: внутрішня та зовнішня політика.
17. Колоніальні конфлікти рубежу XIX – XX століть.
18. Країни Латинської Америки у першій половині XIX століття: особливості та відмінності політичного та соціально-економічного розвитку.
19. Боротьба кубинського народу за незалежність наприкінці XIX ст.
20. Режим Порфіріо Діаса у Мексиці.
21. Мексиканська революція: причини, рушійні сили, результати.
22. Мексиканська конституція 1917 року.
23. Конституція Японії 1889 року: основні принципи та державно-політичний устрій.
24. Російсько-турецька війна 1877 – 1878 років: причини, характер, наслідки.
25. Японо-російська війна 1904 – 1905 років та Портсмутський мир.
26. Наслідки Сервського мирного договору для Туреччини та піднесення антиколоніальної боротьби.
27. Перелом кемаліської революції. Лозанська конференція.
28. Японія після Першої світової війни у 20-х рр. XX ст.
29. Японія в період світової економічної кризи 1929-1933 рр. і війни на Далекому Сході.
30. Соціально-економічний і політичний розвиток Кореї у міжвоєнний період.
31. Внутрішнє і міжнародне положення Китаю в першій половині 20-х років XX ст.

32. „Рух 4-го травня "1919 р.
33. Китай у роки революції 1925-1927рр. і громадянської війни.
34. Режим Чан Кайши в кінці 20 -х - на поч. 30-хрр.
35. Монголія у міжвоєнний період; особливості політичного та економічного розвитку.
36. Особливості політичного розвитку Південно-Східної Азії у ХІХ ст.
37. Закон про управління Індією 1919 р. та його наслідки.
38. Індія в роки Другої світової війни.
39. Особливості політичного і економічного розвитку Туреччини між: двома світовими війнами.
40. Режим Реза-шаха в Ірані.
41. Афганістан у міжвоєнний період: внутрішня та зовнішня політика.
42. Соціально-економічне і політичне положення колоній в Африці наприкінці ХІХ на початку ХХ ст.
43. Національно-визвольна боротьба африканських народів і політика колоніальних держав у першій половині ХХ ст.
44. Правління триумвірату і реформи 20-30-хрр. у Ефіопії.
45. Єгипет між: двома світовими війнами: особливості політичного і економічного розвитку.
46. Внутрішньополітичне положення в Судані у міжвоєнний період, соціальна структура суспільства.
47. Положення Алжіру після Першої світової війни та антиколоніальний рух.
48. Японія в постокупаційний період (1952 - середина 1960-х рр.).
49. Політичний і економічний розвиток Японії з середини 60-х - 90-ті рр. ХХ ст.
50. Політична система і проблеми суспільно-політичного життя сучасної Японії.
51. Криза колоніалізму. Вихід країн, що визволилися на міжнародну арену.
52. Лаоська криза. Женевська угода 1962 р. з Лаосу та її наслідки.
53. Утворення ДРВ. Боротьба в'єтнамського народу проти французької агресії.
54. Бангладешська криза: причини, суть, результати.
55. Вплив кашмірської проблеми на індійсько-пакистанські відносини.
56. Крах мандатної системи на Близькому Сході. Проблема Сирії та Лівану.
57. Утворення Ліги Арабських держав.
58. Утворення КНР: економічний та політичний розвиток у 50-х рр. ХХ ст.
59. „Великий стрибок" і його наслідки для Китаю.
60. „Культурна революція" в Китаї: результати та оцінки.
61. КНР в роки реформ: політико-економічний розвиток, міжнародне становище.
62. Воєнно-політичний конфлікт у В'єтнамі 1961-1975рр. Об'єднання країни.
63. Ірак в період призначення аль-Бакра (1968-1979рр.).
64. Ірак в часи правління Саддама Хусейна: основні тенденції політичного та соціально-економічного розвитку.
65. Американо-іракські конфлікти: порівняльна оцінка протікання, розвитку і результатів.
66. Кувейт у другій половині ХХ ст.: особливості політичного та економічного розвитку.
67. Саудівська Аравія в другій половині 60-х - 80 рр. ХХ ст. Релігійна роль і зовнішньополітична діяльність Саудівського уряду.
68. Політичний і соціально-економічний розвиток ОАЕ.
69. Бахрейн і Катар у другій половині ХХ ст. : порівняльна характеристика економічного і політичного розвитку.
70. III арабо-ізраїльська війна та її наслідки. Йорданія в 1970-1980 рр.: політичне положення.
71. Судан у другій половині ХХ ст.: особливості політичного та соціально-економічного розвитку.
72. Роль колоніальної Чорної Африки в післявоєнній світовій економіці.
73. Революція 1974р. і повалення монархії в Ефіопії.
74. ПАР: становлення, розвиток, проблеми.

75. Утворення держави Ізраїль та арабо-ізраїльська війна 1948 – 1949 років.
76. Троїста агресія проти Єгипту та її міжнародні і регіональні наслідки.
77. «Шестиденна війна» 1967 року: чинники, цілі, хід, результати.
78. Війна «Судного дня» 1973 року: причини та наслідки.
79. Кемп-Девідський переговорний процес та його наслідки
80. Єгипет у другій половині XX століття.
81. Г.А. Насер та його реформи.
82. Сучасні міжнародно-політичні суперечки навколо Іранської ядерної програми.
83. Латинська Америка у міжвоєнний період та у роки Другої світової війни: основні тенденції розвитку.
84. Проблеми країн Латинської Америки на сучасному етапі: демографічні, економічні, екологічні.
85. Латиноамериканська інтеграція середини XX століття: успіхи та прорахунки.